

DX-STUNDEN

AROS DX CLUB VÄSTERÅS

Nr 48

1990-10-12

Sida 1

KALENDERN

- 20-21 Okt Regionsträff för Östra regionens DX-are i Norrköping.
- 21 Okt Klubbmöte hemma hos Markku på Storgatan 12 i Hallstahammar.
- 23 Okt Stoppdatum för Stunden 49
- 2 Nov Specialpx över HCJB.
- 18 Nov Arsmöte hemma hos Lennart Weirell på Ringduveg 38.
- 27 Nov Stoppdatum för Stunden 50
- 16 Dec Klubbmöte hemma hos ????

INNEHÅLL

- Du har väl inte glömt att skicka in dina statistik-siffror ? 2
- Protokollet för senaste mötet är denna gång 2 sidor 3
- En ny rysk station har LWV fått nys på. Läs om R ROKS på sidan .. 5
- QSL-Cupen är inne på en ny omgång. BEFF är 2:a - vem leder ?? 6
- Nytt Regionsmöte hålls i helgen. Hör av Er till LWV om intressant. 8
- Lars Johansson tar redan nu emot intresseanmälningar till nyårs DX-expedition i Norrbo. 9

KALLELSE

Markku Kivioja är månadens klubbmötesvärd. Vi träffs kl 18.00 den 21 oktober på Storgatan 12 i Hallstahammar. Ring gärna 0220/10059 någon dag innan.

På mötet kommer förutom kaffe även diverse ämnen som mästerskap och DX-parlamentets sluträkning att avhandlas.

- SM / NM har nyligen hållits. En festlig nykomling på KV lyckades arrangörerna med att locka fram 10
- Draken DN har haft ett antal artiklar om kortvågsradio. Dessa har vi klippt in från sid 13
- Att inneha amatörradiolicens är inte enbart en dans på rosor. 16

Vi vill gärna hälsa *Fredrik Lövblad* Surahammar och *Reinert Thunquist* i Eskilstuna VALKOMNA till klubben.

Sid 2

DX-STUNDEN är AROS DX CLUBS medlemstidning, som utkommer med ca 9 nr/år. Medlemsavgift i ADXC, 25 kronor för resten av 1990, kan inbetalas på klubbens postgiro 12 67 72-3.

STOPPDATUM: näst sista tisdagen i månaden, dock ej maj och juli då det ej utkommer någon DX-STUNDEN.

EFTERTRYCK: tillåtes om källan anges.

HUVUDREDAKTÖR: Rolf Berglund
Högloftsvägen 1, 1tr
724 80 VÄSTERÅS

SPALTREDAKTÖRER

SMÅTT & GÅTT: Rolf Berglund, Högloftsv.1,1tr, 724 80 VÄSTERÅS
tel 021-355869 arb 021-322540
telefax 021-112490 R Berglund avd.BAP'

EE-NEWS och KLIPPT: Mikael Sjöberg, Stureg.12A^{II}, 752 23 UPPSALA
tel 018-117302

NYBÖRJARSIDAN: Jacques de Laval, Trattbägarg. 4, 723 53 V-ÅS
tel 021-135716 arb 021-325319

LOGGAT: Bernt-Ivan Holmberg, Valsätra Pl.3120,
730 75 MÖKLINTA
tel 0224-80197

QSL-CUPEN: Lennart Weirell, Ringduveg. 38, 724 70 VÄSTERÅS
tel 021-357343 arb 021-328165

UTILITY: Michael Persson, Lokförarg. 66, 722 33 VÄSTERÅS
tel 021-60857

AMS-90

Jag hade tänkt presentera hela statistiklistan i detta nummer, men det saknas några av medlemmarna, som ni kan se i nedanstående lista, och jag hoppas att ni som ännu inte har fyllt i och/eller sänt listan, som bifogades förra numret, snarast skickar en ifylld lista till mig, så kommer hela listan i nästa nummer.

Klass 1 Totalt verifierade länder/stationer

1. Björn Fransson, Visby	186/1141	Kenwood R-600
2. Dan Olsson, Furulund	165/815	TRIO 9R-59 DS
3. Magnus Jespersen, Västerås	151/759	NRD-525
4. Rolf Berglund, Västerås	135/403	ICOM R-71E
5. Lennart Weirell, Västerås	116/316	DR-28
6. Michael Andersson, Malmö	113/514	ICOM R-71E
7. Mikael Sjöberg, Uppsala	76/174	ESKA RX-33b
8. Markku Kivioja, Hallstahammar	73/139	Philips D2935

/LWV 90-10-12/

MÅNADSMÖTE

Plats: Hos Rolf på Högloftsvägen
 Tid: 18:00 SST
 Närvarande medlemmar: Rolf Berglund
 Bernt-Ivan Holmberg
 Magnus Jespersion (sekr)
 Markku Kivioja
 Jacques de Laval
 Lennart Weirell (ordf)

§ 1 MÖTETS ÖPPNANDE

Ordföranden förklarade mötet öppnat.

§ 2 DX-PARLAMENTET

Lennart berättade om Parlamentets efterspel:

- Tackkort har sänts till stationrepresentanter m fl.
- En artikel (kort) har varit införd i VLT.
- Som följd av Sweden Calling DX-ers har Lennart fått brev med diverse förfrågningar från bl a Bangladesh, Cuba och Kenya.
- Brev har sänts till Radio Moskva och Radio Tirana.
- Diplom för volleybollturneringen har skickats ut.
- Parlamentet har upplevts positivt enligt alla tidningsrecensioner vi läst.
- Eftersom Roland inte var med, fick vi ingen exakt ekonomisk lägesrapportering. Av allt att döma har dock det hela gått jämnt upp.

§ 3 ARTIKEL I INBLICK ABB?

Lennart har sänt in en artikel om DX-ing och ADXC till Inblick ABB. Vi får se vad som händer med den.

§ 4 SDXF STYRELSEMÖTE

SDXF har hållit styrelsemöte i Blekinges skärgård. P g a avståndet var Rolf inte där, så intet fanns att rapportera.

§ 5 DX-ALLSVENSKAN

Vi ställer upp med samma två lag som förra säsongen. Markku och Magnus är lagledare.

§ 6 ADKC-MÄSTERSKAPET

Svalt intresse - endast tre deltagare f n. Vi försöker trots det att anordna tävlingen igen nästa år, men då med kortare tävlingsperiod (6 mån) och färre avrapporteringstillfällen (3 st, 31/3, 30/6 och 31/10).

§ 7 DX-STUNDEN

Vissa spalter för en tynande tillvaro i Stunden - Teknik och Utility, Nybörjarspalten, EE-New och i viss mån

4 Smått och Gått. Jacques meddelade att han i och för sig kan tänka sig att skriva oftare, men inte under rubriken Nybörjarspalten då vi har väldigt få nybörjare i klubben. Magnus skriver Smått och Gått fortsättningsvis.

§ 8 NY MEDLEM

Vi hälsar Fredrik Lövblad i Surahammar välkommen in i gänget.

§ 9 ANNONS I EA

Vi beslöt att sätta in en radannons med info om oss och DX-stunden i Eter-Aktuellt 11/12.

§ 10 SM/NM 1990

Även i år kommer vi att ha ett fullt lag glädjande nog. Några av oss kommer att avverka tävlingen i Stuga 72 på södra Björnön - det gäller Lennart, Magnus och Rolf. Markku är intresserad av att vara med på Björnön, men inte i SM. Rolf bokar stugan.

BIH deltar, åtminstone i viss mån, men inte på Björnön.

§ 11 REGIONMÖTE ÖST

Nytt Regionmöte öst i Norrköping den 20-21 oktober. Intresserade hör av sig till Lennart.

§ 12 KOMMANDE MÖTEN

Nästa möte hålls den 21 oktober klockan 18:00 hos Markku i Hallstahammar. Årsmötet hålls den 18 november samma tid hos Lennart.

§ 13 MÖTETS AVSLUTANDE

Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Radio
ST HELENA

THE CASTLE, JAMESTOWN, ST. HELENA, SOUTH ATLANTIC OCEAN
Telephone: 669 Telex: 202

RADIO ROKS

First independant Commercial Radio Station in the USSR

We are glad to announce that a first Soviet independent commercial radio station "Radio ROKS" starts operating in October of 1990. We will broadcast for Moscow, Leningrad, Vilnius, Minsk, Kiev and Brest covering the area of 70-150 km around these cities every day from 6 A.M. - 10 A.M. and 6 P.M. - 8 P.M. Moscow time. We will broadcast for Moscow and Leningrad on FM band CCIR, and for Leningrad, Vilnius, Minsk, Kiev and Brest on FM band OIRT. The station will provide a very high quality stereo signal.

The size of the audience in the adequate reception area equals 20 million people. In order to increase the number of those who should have a chance to enjoy beautiful music and come to know news from all over the world, we plan to simulcast our programs this year already on medium or long wave band.

In January 1991 we will broadcast 10 hours a day for at least 10 main cities in the European part of the USSR. Our aim for 1991 is to start a 24-hours broadcast in September and to increase the number of cities up to 30 by the end of the year.

Radio ROKS has established contacts with quite a few internationally renowned commercial radio stations and advertising agencies to work hand in hand.

Expected audience of Radio ROKS

Our music format can be described as contemporary adult and the target includes the age group of 25-55. But also the listeners of younger generation are expected to tune in, as Radio ROKS will regulary broadcast hit parades.

The political neutrality of our news broadcasts will be acceptable to all politically engaged Soviet audiences.

The next page contains information on listening habits of Soviet TV and Radio audiences, based on the audience research of 1990.

We hope You will be interested to start cooperating with Radio ROKS - a new and dynamic partner for business people from around the world. Radio ROKS is Your best chance to win the Soviet market.

Our address: Kalininski prospect, 21, Moscow, USSR.
Tel. 291-9331, 291-7805.
Telefax: 290-3452.

Managing director Andrei Romantchenko

Ovanstående information har jag fått via Valentin Kolbasin på R Moskva. Sidan om lyssnarvanorna saknades. LWV

QSL-CUPEN

Skriv
eller ring

Lennart Weirell
Ringduvegatan 38
724 70 Västerås
021 - 35 73 43

Hej!

Då drar vi igång igen med nya friska tag. Det blir nu den 11:e QSL-Cupen som vi kör och jag hoppas att det blir minst lika många deltagare som den senaste våromgången. Vänta nu inte till slutet av året med att rapportera in det ni får, utan skicka in i en jämn ström så blir det inte så betungande att skriva den sista spalten för omgången. Så över till vad som har kommit under sommaren och tidig höst för vissa av ADXCs medlemmar:

EUROPA

IRLAND

Century R-1143 b MJT
RTE II-1287 k LWV

ISLAND

Rikisútvarpid-15770 k LWV

ITALIEN

Voice of Europe-7327.5 k MJT

POLEN

R Scandinavia-9675 k LWV

SOVJETUNIONEN

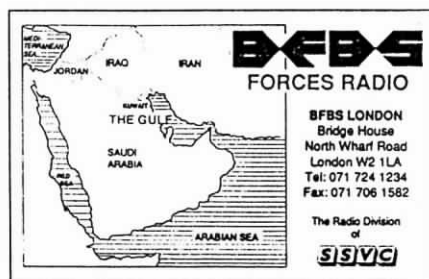
R Riga-5935 k b LWV

STORBRIANNIEN

Classic Gold-1305 stc LWV

BFBS-9640

k LWV

SVERIGE

R Oxelösund-91300 k BEFF

Katrineholms NR-92000 k LWV

R Nova-92900 b sti BEFF

R Kristinehamn-95400 k BEFF

TJECKOSLOVAKIEN

R Prague-7345 k LWV

AFRIKA

KAMERUN

R Buea-3970 k MJT

ASIEN

ANDAMANERNA

AIR, Port Blair-4760 b BEFF
(Land 186 för Björn)

FILIPPINERNA

VOA, Poro-1143 k LHU

INDONESIEN

RRI Kupang-3385 stc LHU

JAPAN

JONR-1008 k LHU

R Japan-15230 k LWV

PACIFIC

GUAM

KSDA-11980 k v LHU

NYA ZEALAND

R New Zealand-9850 k v LHU

NORDAMERIKA

CANADA

CBNR-FM via CKZN-6160 k b BEFF

USA

WHRI-7355 k LHU

WMLK-9465 stc LWV

KGEI-9615 k b LHU

WWCR-15690 k LHU

CENTRALAMERIKA

GUATEMALA

R Kékchi'-4844 b BEFF

SYDAMERIKA

ARGENTINA

R Continental-9115 k b BEFF LWV

BRASILIEN

R o'Povo-1010 stc LHU

COLOMBIA

LV del Yopal-5050 b LHU

ECUADOR

H CJB-17790 k LWV

PERU

R Tarma-4775 k stc LHU

R Cora-4914 b BEFF

VENEZUELA

R Rumbos-570 k BIH

R Continental-4939.5 k b MJT

CLANDESTINE

Voice of June Forth-7150 b BEFF
(Via CBS, Taiwan)

六四之聲廣播電台
Voice of June Fourth
 Independent Federation of Chinese Students in U.S.A.
 1314 E. Taylor Park Blvd #7 Chicago, IL 60615 Tel: (312) 288-4320 Fax: (312) 288-6402

PIRATER

R Nova-7290 k b MJT
(Svarstid 8 år!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!)

R Benelux-7430 k BEFF

R Brigitte Int.-7485 k b v LWV

STÄLLNINGEN I CUPEN

1. Lars Hedberg (LHU) 47 p
2. Björn Fransson (BEFF) 34 p
3. Lennart Weirell (LWV) 29 p
4. Magnus Jespersion (MJT) 15 p
5. Bernt-Ivan Holmberg (BIH) 4 p

NORRKÖPINGS DISTANSLYSSNARE
C/O Bo Gustavsson
Spjutgatan 23
603 63 NORRKÖPING

1990-09-10

INBJUDAN TILL REGIONMÖTE ÖST 1990-10-20 -- 21

NDL har den stora äran att åter inbjuda klubbarna i Östra regionen till Väsby och höstens regionmöte.

Det går alltså av stapeln lördag/söndag den 20/21 oktober.

I Väsby finns fasta antenner både för kort- och mellanvåg. Antennföredelare finns oxo.

Så packa in mottagare, antenner och sovsäck i bilen och kom hit.

Samling sker mellan 11.00 - 12.00 på lördagen sen kommer dagen att fyllas av:

- * Antenndragning
- * Eftersnack till NM/SM
- * Tävlingar
- * Ev. intressanta föredrag
- * Klubbmöte, NDL
- * Lyssning

Ytterligare förslag till programpunkter mottages tacksamt!

Sist men inte minst är det naturligtvis kul att träffa andra radiolyssnande kamrater.

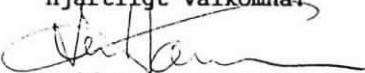
Sovplatser finns och mat kommer att fixas till självkostnadspris.

Anmälan: Senast onsdagen den 17 oktober

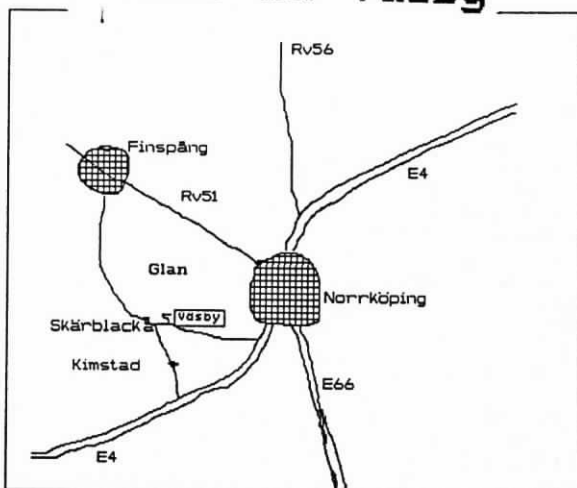
till Ordförande ovan eller till Claes Olsson (011-188260 dag) eller Leif Hansson, Kalkugnsvägen 12, 612 00 Finspång, 013-12 90 60 dag, 0122-139 51 kväll.

Hör av er även om ni inte tänker komma !!!

Hjärtligt Välkomna!

Leif Hansson, regionansvarig

Karta till Väsby

VÄSBY = Ca 1 km sydöst vägen mot Norrköping. Sväng vänster, vid vit skylt på vänster sida.

VÄSBY
SOMMARHEM

NYARS-DX-ING A LA NORRBO

Delsbo Radioklubb inbjuder åter intresserade DX-are att delta i vår expedition till Norrbo församlingssgård under tiden 2/1 t.om. 6/1 1991. Norrbo ligger tre mil väster om Hudiksvall.

Alla intresserade torde få plats. Ca 45! bäddar finns fördelade på 8 rum på övervåningen. På nedre våningen finns kök med kastruller och övrig köksutrustning inklusive tallriker, glas, bestick, mm. . Vidare ett stort rum för lyssning, och toaletter och duschar. Telefon finns också om man behöver få kontakt med omvärlden.

På antenssidan kommer vi som tidigare att använda tvåtrådiga Beverageantennar där man kan välja att antingen lyssna i fram- eller bakriktningen. Detta fungerar faktiskt!

Planerade bävrar på expeditionen:

NA 120° (bakriktning 300°) 1100m
SA 255° 300m
Asien (bakriktning 75°)

Dessutom bra plats och fästpunkter för KV-antennar. Vinklarna mot horisonten ligger som mest på 1,5°. Mottagarna kommer att kopplas in via antennfördelare Rohde & Schwarz.

De deltagare som har egna antennfördelare uppmanas att ta med sig dessa. Tag också med Er koaxialkablar (RG-58) med BNC-kontakt i ena änden för anslutning mellan antennfördelare och mottagare. Kan ev. ordnas av oss efter överrensommelse.

Priset för logi är lågt! 30 kr per dygn. Lakan och örngott måste man hålla med själv. Mat kan inhandlas lokalt i Norrbo (avstånd 5 km) eller i Delsbo (avstånd 1,5 mil). Dagliga turer med bil kommer att företas.

Hur kommer man då till Norrbo?

Kommer man i bil på E4 tar man av västerut till väg 84 vid Hudiksvall. Väg 84 är skyltad med Ljusdal, Sveg. Vid Delsbo tar man av norrut till väg 305 mot Bjuråker. Vid Bjuråkers kyrka tar man av till höger mot Norrbo. Vid Norrbo kyrka är man framme. Församlingssgården ligger strax väster om Norrbo kyrka. Om man åker med allmänna färdmedel tar man tåget till Hudiksvall eller Ljusdal. Sedan buss 53 till Delsbo där vi ombesörjer hämtning.

I EA nr.2 -90 kan Ni läsa litet om hur det är i Norrbo.

Tag chansen och kom på en trevlig DX-träff i Hälsingland.

Intresserade uppmanas ringa:

Dan Andersson, Delsbo 0653/169 83
Rolf Larsson, Hudiksvall 0650/168 08

SM/NM I DX-ING 1990

Årets SM/NM i DX-ing arrangerades av Stora Tuna DX-klubb och enligt våra traditioner så hade vi hyrt stuga 72 på södra Björnön. Det är faktiskt tredje SM-et i rad som vi hyr denna stuga i SM-sammanhang och denna gång var vi betydligt fler därute än i fjol, då under-tecknad (MJT) tillbringade helgen ensam därute. De tappra var

LWV	Lennart Weirell, Drake SPR-4 + Panasonic DR-28
MJT	JRC NRD-525 (mod)
MKH	Philips D2935 + Yaesu FRG7000 (utom tävlan)
MSR	Eska RX-33 (utom tävlan)
RB	Icom R71E (mod)

I fråga om antenner var RB värst som rullade ut en 500 meterstråd. Vi andra nöjde oss med mera modesta trådar, från dipol upp till 250 meter. Tyvärr mörknar det fort så här års, och som vanligt när man ska ge sig av från jobbet tidigt så blir det något strul i sista minuten så att man inte kommer iväg då man tänkt sig... Nåja, ett par antenner fick tävlingsdeltagarna upp per man i alla fall. Sedan var det bara att vänta tills klockan blev 19.30 - denna väntan fördrevs med snack och allmänna konditions- och antenntester. Efter ett tag blev klockan inte helt och hållet oväntat 19.30 och då inleddes tävlingen med

TRANS WORLD RADIO SWAZILAND på 15210 kHz. Inga stora problem att höra stationen, signalen var hyfsad och ingen annan störde. Tyvärr var engelskan i programmet inte den bästa och som väntat var programmet som sådant inte speciellt intressant i mitt tycke, varför jag inte inledde tävlingen med att samla på mig en massa detaljprogramspoäng.

RADIO NEW ZEALAND INTERNATIONAL stod det i listan som nästa station. Frekvensen var 15485 kHz, och den kollade vi tidigare på kvällen och då var det inga problem med hörbarheten. Vid den tid då den skulle avlyssnas hade dock ganska svårartade problem av detta slag dykt upp. Var väl Moskva som störde om jag inte missminner mig. Fragment av programmet gick i alla fall att uppfatta och det skulle snart visa sig att ännu sämre hörbarheter snart skulle presteras...

VOICE OF KENYA på 4934 kHz var det dags för sedan. Till en början hördes ingenting, sedan efter drygt halva tävlingstiden kom en svag station igenom på 4935.1 kHz. Blev till att beskriva programmet efter bästa förmåga. Hoppas att den var tillräckligt god för att stationen ska godkännas...

Därefter var det en timmes paus, varefter tävlingen fortsatte med LESOTHO NATIONAL BROADCASTING SERVICE på 4800 kHz. Att denna inte skulle höras bra hade man på känn efter att ha lyssnat till Kenya. Mycket riktigt, mycket risig hörbarhet och ett svårapporтерbart program var vad som erbjöds.

Efter denna station blev det så en svärmotiverad (station som utgått?) paus på 40 minuter. I själva verket blev den längre än så då SINGAPORE BROADCASTING CORPORATION inte hördes. Båda frekvenserna 5010 och 5052 kHz var effektivt igengrodda av diverse utility-skräp.

ECOS DEL TORBES hördes dock, om än med högst moderat hörbarhet. Reklam var det dock ingen brist på. 4980 kHz, förstas.

IA-sejournen fortsatte, då nästa listade station var

RADIO JUAN XXIII på 4964.5 kHz. Den hördes faktiskt, om än med mycket svag signal. Tack för att ingen annan störde! Programmet var också lite knepigt i mitt tycke, varför det inte är att hoppas på några detaljspoäng här inte.

Fredagens sista station var RADIO THAILAND som, tyckte jag ute på Björnön, inte hördes så risigt på 9655 kHz. Då bandet kollades senare var det mest rassel på det. Defekt bandspelare, kanske? Inte så konstigt kanske med tanke på att den varit med i över 10 år!

Därefter var det en paus på över 7 timmar. Jag tog tillfället i akt att åka hem och sova, medan de övriga övernattade i stugan.

Lördagsmorgonen inleddes med RADIO EUROPE som inte hördes då den skulle avlyssnas men däremot gick igenom fint då tävlingsperioden slutat. Personligen tycker jag att sådana här stationer som effektmässigt är att likna vid hoppypirater inte hör hemma i SM-sammanhang. Med tanke på våg-utbredningslagar och annat så är t ex norrbottningar klart missgynnade i sådana här fall.

Italiensejouren fortsatte med ITALIAN RADIO RELAY SERVICE på 9815 eller 9860 kHz. Ingen av dessa hördes dock, vilket borde ha skett om stationen varit igång med tanke på Radio Europe och de fria frekvenserna.

Eftersom det nu blev en ny lång paus, denna gång på sex och en halv timme, insåg man att man missat en ordentligt sovmorgon...

FEBC på 11850 kHz var första station efter pausen. Hördes rätt så bra innan tävlingsperioden, men i samband med denna startade Radio Finland med supersignal. Ingen chans att höra något bakom den signalen...

FEBA var nästa station ut. Frekvensen 15330 kHz hördes hyggligt strax innan det var dags för avlyssning, men då det blev dags satte Radio Sofia igång... Inte mycket blev kvar av FEBA, några spridda ord gick att uppfatta i slutet av sändningen, så det är mycket tveksamt om stationen blir godkänd för min del.

AFRICA NR 1 hördes å andra sidan desto bättre. I SM för två år sedan utmärkte man sig för ett mycket struligt program. Det gjorde man den här gången också! Frekvensen var 15475 kHz.

RADIO MEDITERRANÉE INTERNATIONALE trodde jag hördes bra på frekvensen då jag rattade dit (9575 kHz). Men det visade sig vara RAI som dock hade vett att "closa" efter diverse fågelkvitter. Då kom RMI igenom med skaplig QRK. Tyvärr med rap-musik, vilket kan få vem som helst att må illa...

RADIO NIGERIA, KADUNA hördes dåligt. Tråkigt, svårapporberbart program också. Frekvens 4770 kHz.

RADIO CANADA INTERNATIONAL hördes mycket fint på 15325 kHz. Ren lyx att använda bandspelare. Skapligt program också!

ABC NORTHERN TERRITORY hördes åtskilligt mycket sämre. I början hördes bara spår av program bakom allt utilityelände, men det blev lite bättre med tiden. 2485 gick, 2325 och 2310 hördes inte alls.

Efter en timmes paus var det så dags för tävlingens stora begivenhet

RADIO SANTA HELENA på 9338 eller 11092 kHz. I god tid innan kollades båda frekvenserna, och 11092 bedömdes som mest sannolik. Till en början hördes ingenting alls, sedan upptäcktes en mikro-signal på 11092.3 kHz. Program på engelska, som vilken station som helst kunde ha sänt, tills man snackade om Stora Tuna DX-klubb. Då stod glädjen högt i tak hos dem av oss som kunde höra signalen. Är faktiskt värt en flaska "skumpa" då QSL-et anländer...

RADIO ANHANGUERA var nästa listade station - på 4915 kHz och 11830 kHz. Den förstnämnda är vanligast och där hördes faktiskt också en eller två stationer, men den dominerande av dem var inte brassen. Då det bara var 10 minuter kvar av tiden upptäcktes att det låg något brasseaktigt på 11830 kHz, faktiskt. Grov miss, vid dålig hörbarhet ska alla frekvenser kollas...

KUSW på 15590 kHz var nästa station men där hördes länge bara en bärväg - är det en programdetalj, förresten? Sedan startades en oannonserad violinkonsert, och innan tävlingspasset var till ända så hann man med lite Jesus-snack också. Bra hörbarhet!

LA VOZ DE LA SELVA på 4825 kHz hördes de första minuterna med rätt så medioker QSK, sedan blev QSM-en, från bl a Moskvaradion, peruanen övermäktiga. Ännu en tveksam tävlinglogg blev resultatet.

AWR LATIN AMERICA blev lördagens sista station. Hördes strax innan tävlingspasset relativt bra på 9725 kHz, men precis då tävlingspasset skulle börja tyckte Radio Free Europe att de skulle göra sammaledes... Märkligt, tycker mig ha stött på detta fenomen nyligen i något sammanhang... Med PLAM, USB och Passband tuning kunde aett och annat programfragment höras, tills man strax innan programslut lade på en ABBA-skiva. Mange tak!

RADIO EL ESPECTADOR skulle avlyssnas på 11835 kHz. Något hördes med spanska på frekvensen, men med tanke på programstil kan jag aldrig tänka mig att detta var El Espectador. För säkerhets skull skickar man väl in en logg...

LA VOZ DEL CINARUCO var sista stationen och tur var väl det då man vid detta laget drabbats av rejäl "träsmak" p g a de obekväma stolarna. Frekvens 4865 kHz och visst hördes stationen, men bra hördes den inte.

Så var ännu ett SM till ända och som vanligt så kan man hitta både plus- och minuspunkter.

Med tanke på att prestationen att få Radio Santa Helena att sända ger minst 16 pluspoäng så blir det rejäl övervikt på plussidan!

Mera positivt:

- Ett helt veckoslut att gå igenom band på. Det uppskattas av oss som aldrig kan räkna med att gå hem från jobbet efter att ha gjort de ordinarie åtta timmarna.
- Tävlingen slutade i anständig tid på söndagsnatten - inget pass vid 04-rycket som definitivt skulle knäckt dygnsrytmen. Men man kanske börjar bli gammal som lägger sådana aspekter på ett SM...
- Lagom långa tävlingspass!

På minussidan noteras:

- En station som Radio Europe borde aldrig ha tagits med, jämför ovan!
- Det var lite väl många fall av stationer som hördes bra kring de aktuella tiderna, men som var blockerade under desamma, för att det ska vara sannolikt att det bara berodde på en olycklig slump.
- Den superpetige skulle också kunna påpeka att tävlingsdokumentationen inte höll den layoutmässiga standard man är van vid i dessa ordbehandlarnas dagar.

Sammantaget så blir i alla fall betyget på den normala femgradiga betygsskalan en femma! Helt enkelt därför att SM där arrangörerna lyckats övertala "omöjliga" stationer att sända på kortväg helt enkelt ligger i en annan division än de övriga!

Jag lovade Rolf att skriva tre sidor - det har jag uppfyllt nu hoppas jag!

Billigast köpa kortvågsradio utomlands

Av ARNE RUTH

Utbudet av portabla kortvågsmottagare är betydligt mindre i Sverige än i resten av Västeuropa. Och påläggen på det som säljs i Sverige är oförsvärligt höga. Prisskillnaderna jämfört med till exempel Storbritannien är i flera fall över 50 procent.

Det kan antagligen förklaras med att de etablerade firmorna i elektronikbranschen betraktar Sverige som en oin-

ligt fylligare än på de mindre apparaterna.

Men på kortvåg lämnar både selektivitet och stabilitet mycket övrigt att önska. Stationerna "vandrar". Fininställningen måste oavbrutet justeras. Och svaga stationer drunknar i bullret från närlägnade, starkare sändare.

Luxormodellen är den klart billigaste av de apparater jag provat. På OnOff i Stockholm såldes den för 195 kr.

Panasonic RF 810

är stor som ett cigarrrettpaket. Den tillhör den analoga kategorin. Förutom FM och mellanvåg (långvåg saknas) har den sex kortvågsband: mellan 49 och 16 meter. Den kostar ca 900 kr i Sverige. I London kan man köpa den för 600.

Det är storleken som är dess fördel. Man kan faktiskt bära den i bröstfickan. Huvudreglagen sitter på framsidan och är lätta att komma åt. Men på sidorna finns tre mycket små knappar som man lätt blandar samman: en huvudströmbrytare (som hjälper till att spara batterier), ett DX-reglage (som skiljer mellan starka och svaga stationer) och en tonkontroll. Det krävs förstöringsglas för att dechiffrera deras beteckningar.

Med tonkontrollen kan man välja mellan tal och musik. Men högtalaren är så liten att musik blir onjubar oavsett knappens läge. Tal hörs däremot utan problem. Hörtelefonen är av det gammaldags slaget, en klassisk öronpropp. Försöker man lyssna med freestylelurar får man bara signal i vänster öra.

Apparaten har acceptabel känslighet och selektivitet (bättre på kortvågsbanden än på mellanvåg). Men banden är en aning snävt avgränsade. Utgår man från mottagningskvaliteten är det tveksamt om den är värd sitt svenska pris. Londonpriset 600 kr är i så fall mera rimligt.

Sony marknadsför en snarlik modell (ICF SW 20), men

med ännu ett kortvågsband (13 meter), förutom långvåg. Den kostar kring tusenlappen.

Sangean SG 789

är drygt dubbelt så stor. Även den är av det analoga slaget, dvs separata kortvågsband med vanlig visare. I vanliga svenska radioaffärer kostar den 445 kr. Hos postorderfirman Claes Ohlsson i Insjön hittar man den för 398. Självt köpte jag den för 250 i en radioaffär i Budapest.

Jag betraktar den som den mest prisvärda av alla de apparater jag provat. Till Budapestpriset är den ett otroligt fynd. Den har de vanliga kortvågsbanden från 13 meter upp till 49 och dessutom kontinuerlig täckning av området mellan 60 och 120 meter (saknas ofta på betydligt dyrare apparater). Långvåg finns inte, men i gengäld har den stereomottagning på FM. Med freestylelurar får man full stereoeffekt.

Vi testar

Både känslighet och selektivitet är jämförbara med apparater som kostar flera gånger så mycket. Till skillnad från Panasonic RF 810 har denna apparat varken tonreglage eller DX-knapp. Men trots det har den bättre mottagning. Kortvågsbanden är dessutom bredare. Stationerna är lätta att hitta. Ljudet är förvånansvärt fylligt för en apparat i denna storlek. Sangean har ytterligare fem analoga kortvågsmodeller. I pris ligger de från 300 upp till 635 kr.

Jag har provat fyra digitala apparater, den nya inneprylen som gör stationsletandet på kortvåg till en barnlek.

Sony ICF 2001 D

lanserades i mitten av 80-talet och måste fortfarande betraktas som en av de mångsidigaste digitala apparaterna. Men den kostar därefter: i Sverige

kring 5 600 kr. I utlandet kan man hitta den minst 2 000 kronor billigare.

Den har långvåg, mellanvåg, FM, kortvågsband längs hela skalan och dessutom flygtrafikbandet, för den som har lust att lyssna på flygplatsernas radiotrafik. Framsidan kryllar av knappar: 68 stycken, varav flertalet dessutom har dubbla funktioner.

Det tar faktiskt veckor att lära sig använda alla apparatens finesser, och man glömler raskt de mera exklusiva. Men den viktigaste är att man kan programmera in 32 stationsfrekvenser. Det räcker och blir över för normalt bruk. Man växlar länder och kontinenter på bråkdelen av en sekund. För man nys om en intressant frekvens är det bara att slå in den på sifferpanelen, trycka på enter-knappen — och vips hör man stationen, förutsatt att den sänder just då. Vill man plöja stationskalan för hand har apparaten en vanlig inställningsratt som man kan vrida med två olika hastigheter.

Den inbyggda klockan har

K
DN. KONSUMENT
TEL 08/738 23 00

tresamt marknäd för kortvågsapparater. Men andra importörer försöker bryta det synsättet.

Sangean heter en fabrik på Taiwan som specialiserat sig på digitaliserad kortvåg och FM. I Sverige säljs nio av fabriken tolv olika kortvågsmodeller, i prislängd från 300 kr upp till 1 995. Dessutom finns ett antal uddamärken med modeller kring 400–500.

Under sommaren har DN Konsument praktiskt provat sju apparater i Sverige och på semesterresor i Syd- och Östeuropa. Här är resultatet:

Luxor 9152

är en kortvågsmottagare av det klassiska slaget. Kortvågsskalan är uppdelad i tre områden och täcker hela fältet mellan 13 och 49 meter. Apparaten är dessutom utrustad med FM, mellanvåg och långvåg. I synnerhet långvågen har bra mottagning. Och ljudet är alldeles utmärkt, betyd-

rad olika funktioner. Den inger av apparaten efter ta en timme om man vill ana till tal eller musik. Och n sätter på och stänger av ogram som man vill passa skilda stationer vid fyra ka tider. Man kan i förväg lja om den ska vara i gång kvart, en halvtimme, tre art eller en timme i taget.

Apparaten har en effektiv krondetektor (se förklagen i artikeln om kvalitetskriterier). Den är både ycket känslig och ytterst lektiv. Om man ansluter en a yttre antenn (det finns ra olika ingångar) får man även mycket svaga stationer. Men det är en apparat för mmbruk. Man måste helt iktelt ha den inkopplad i litet. Den åter batterier med ändrade hastighet. Och ss form med alla utstickande knappar gör den mycket ntålig.

Sony har fyra andra digitalparater som mera lämpar g för resebruk. Tre av dem ns i Sverige. Jag har testat en som är 2001-apparatens soluta motsats i fråga om

bärbarhet men som samtidigt har många av dess tekniska finesser.

Sony ICF SW 1

heter den. Vore det inte för priset skulle jag råda varje resenär som är intresserad av hemlandröster att skaffa den. Med dess hjälp har jag utan problem lyssnat på Ekosändningar i Venedig, Budapest och Leningrad. I Sverige kostar den 3 700 kr, inklusive en liten attachéväska som bland annat innehåller en elektronisk extraantenn. På Heathrows flygplats i London kan man köpa själva radioapparaten för ca 1 500 kr.

ICF SW 1 är exakt lika stor som Panasonic RF 810. Även den ryms med andra ord i bröstfickan. Men den är späckad med tekniska underverk: sifferpanel och tio programmerbara stationsknappar, klocka som kan sätta på och stänga av, insamlingsautomatik, manuell och datorstyrd stationsökning, linjeutgång för anslutning till bilstereo eller hemmaförstärkaren (självklart har den stereotagning). DX-reglage, osv. Med

extraantennens hjälp rycker även svaga sändare förvänsvärt nära. Det enda den egentligen saknar av den stora apparatens fördelar är synkrondetektor. Men oavsett finesser är priset i Sverige oförsvarligt högt.

Digitaltekniken ger faktiskt alternativ som är mera överkomliga. Sangean har tre olika digitalapparater, två av dem tekniskt jämförbara med Sony 2001 D (priser ca 1 300 och 2 000 kr).

Sangean ATS 800

är helt nylanserad och kostar 800 kr. Den är mera vardaglig och just därför värd att rekommendera. Den har grundfinesserna: klocka med automatik och 20 programmeringsknappar. Storleken (som en pocketbok) och hanterbarheten (ett rimligt antal knappar) gör den till en idealisk reseapparat.

Philips AE 3805

är en annan Taiwanprodukt och är dess huvudkonkurrent på marknaden. Den är exakt lika stor. Bandavgränsningarna är desamma.

I fråga om tekniska finesser skiljer sig de båda apparaterna egentligen bara åt genom att Philipsapparaten saknar stereo på FM. Ingen av apparaterna har nummertavla för direktprogrammering. I stället trycker man sig fram till den önskade frekvensen med hjälp av en s k scanner.

Jag trodde till en början att det rörde sig om praktiskt taget samma elektronik i två olika skaller. Men det visade sig vid närmare jämförelse att Philipsapparaten var påfallande mycket mera selektiv.

Den kostar strax under tusenlappen (ca 600 kr i andra länder). I fråga om prisvärdhet kommer den som nummer två på min lista över de sju jag testat, efter den extremt billiga Sangeanapparaten SG 789. Sangean 789 blir nummer tre i min gradering. För den som vill ha möjlighet till hörlursstereo är den ett utmärkt köp.

När det gäller finesser står de båda digitala Sony-apparaterna i en klass för sig. Men de kostar också därefter. Om priserna i Sverige varit i nivå med dem i utlandet skulle de utan tvekan varit bästa köp. □

DN 900824

Ordlista för köpare

AV ARNE RUTH

■ Känslighet, selektivitet, störningsfrihet och stabilitet är ord som ofta används för att beskriva kortvågsmottagares för- och nackdelar.

Känslighet innebär att apparaten tar emot signalen från en sändare med rimlig klarhet. Ju svagare sändare den kan återge, desto bättre.

Selektivitet betyder att stationerna kan avgränsas från varandra. Sändare på frekvenserna bredvid stationen man lyssnar till ska helst inte märkas.

Störningsfriheten rymmer också andra dimensioner. En apparat kan vara känslig för störningar från TV-apparater, datorskärmar, elektriska ledningar osv. Dagens tillvaro är fylld av faktorer som minskar kortvågsmottagningens njutbarhet. Och modernerna kortvågapparater kan, paradoxalt

nog, själva vara så datoriserade att mottagningen på vissa frekvenser störs av vågor som alstras inuti apparaten.

Stabiliteten är mycket viktig. A och O för apparatens användbarhet är att den frekvens man ställt in ligger kvar. Den mest irriterande — och dess värre ganska vanliga — formen av kortvågsmottagning är när man oavbrutet måste skruva på stationsratten för att återfinna en station som hela tiden tycks flytta sig fram och tillbaka. Radioapparater av det slaget ska man undvika, i synnerhet om man är koleriker.

En annan mycket vanlig form av störning är den som kallas fädning. Programmet man försöker lyssna till tonar bort och återkommer, ibland i pulserande rytm, ofta bara hackande och oregelbundet.

Ekot ingår också bland

irritationsmomenten. En vanlig orsak är att man tar emot samma programsignal från två ställen på jordklotet. Världsomspännande kortvågssnät som BBC och Voice of America matar sina program till sändare i andra världsdelar via satellit. Det innebär en avsevärd transportsträcka. Den blixtsnabba radiovägen behöver en kvarts sekund för att tillryggalägga den. Om en närbelägen och en avlägsen BBC-sändare använder samma frekvens projiceras fördröjningen som ett ekohos den som har otur nog att på en gång få in båda signalerna i sin mottagare.

De dyrare digitalapparater brukar ha en elektronisk krets som kallas synkrondetektor. Den hindrar signalen från att pulsera och den stänger ute störningar från närbelägna frekvenser. □

DN 900824

Digitala mottagare tar över

AV ARNE RUTH

■ Det finns i dag fyra olika kategorier kortvägsmottagare avsedda för normalt lyssnaren.

Kategori 1

är den klassiska där de viktiga banden — från 13 meter upp till 49 meter — ligger uppräddade efter varandra. Man har också tillgång till stationerna mellan banden. Trångsein på skalan brukar vara så stor att man måste ha mycket känsliga fingrar för att hitta stationerna man söker. Det handlar om ett vrida stationsratten brökdelar av en millimeter. En fininställningsratt är oundgänglig.

Kategori 2

är de analoga mottagarna och har kortvägsbanden radade ovanför varandra som separata vågländer men saknar de områden som ligger däremellan. Med hjälp av knappar går

man direkt från 49 meter till 41 och därifrån till 31 meter osv. Fördelen är att stationerna hamnar på hyfsat avstånd från varandra, ungefär som på mellanväg. Man behöver ingen extra fininställningsratt. Det är relativt enkelt att leta upp en station, även om frekvensifferorna bara stämmer i grova drag. Och det är mycket spännande att prova sig fram på måfå. Nackdelen är att det kan ligga viktiga stationer utanför de avgränsade frekvensområdena, de så kallade kortvägsbanden, och de är för näkvt definierade minska valfriheten. Därför är det viktigt att se efter hur gränserna dragits. Ett test är till exempel de viktiga BBC-frekvenserna 9 041 och 12 095 kHz. På många apparater hamnar de precis utanför skalan.

Kategori 3

är apparater som utnyttjar

digitaltekniken. De har helt enkelt en illeri dator inom bordet som styr sökandet efter stationer, lagrar inmatade frekvenser och driver en klocka som kan sätta på och stänga av apparaten på bestämda lider. Tekniken dök upp i mitten av 80-talet. Fördelarna är uppenbara. Man behöver bara trycka på en knapp eller mata in en frekvens på en sifferpanel för att gå rakt på den station man vill lyssna på. Det sparar mycket tid och frustration.

Världens största kortvägsändare blir nästan lika lättåtkomliga som P 1 eller P 3. Det är ett ögonblicks verk att ta in Sveriges Radios ekosändning, även om man är hundra mil söder om Skåne. Därremot är det inte alla lika roligt att leta på måfå efter stationer. Datorn gör sökprocessen till en mekanisk. Man har den lite i fingrarna. En annan nackdel är att batterier förbrukar

kas i rask takt. Och uppladdningsbara batterier fungerar inte. De har för låg spänning för att orka driva digitaltekniken. Utomlands kan man köpa digitalmottagare som är förprogrammerade för speciella sändare. Siemens säljer t ex en mottagare på nemmamarknaden som har alla de viktiga tyskspråkliga kortvägsstationernas frekvenser lagrade. Flera nya digitala kortvägs-mottagare för bilar har lanserats internationellt det senaste året men ännu inte dykt upp i Sverige.

Kategori 4

finns inte med på bilden. Den har just börjat provianteras, bland annat i Storbritannien, av Sony (modellen heter SW 700 och kostar runt 1 100.—). Digitaltekniken har fört ännu ett steg vidare, man behöver inte ens själv programmera in stationernas frekvenser. Man köper helt enkelt ett litet

magnetkort som stoppas in i apparaten. Kortet kan exempelvis rymma alla BBC World Services frekvenser.

Så småningom kommer det att finnas en uppsättning kort med alla möjliga typer av stationer. På Sonys Skandinavienkontor i Köpenhamn berättar man att apparaten troligen kommer att lanseras i Sverige vid årsskiftet, och då omfattar alla de nordiska ländernas kortvägsfrekvenser. Systemet kan förefalla idiosyncraskert, men det har en uppbar nackdel: även mycket etablerade sändare byter då och då ut vissa frekvenser helt och hållet. Det betyder att frekvenskortet efter hand förändras och att man alltså måste skaffa nya. Då är det enklare att utgå från en vanlig frekvenslista och själv programmera in de stationer man vill lyssna till. □

DN 900824

TV-tittare blir störda av mystisk mast i Sala

SALA (VLT)

Salas närradiokung Bo Wolltis radiomast tycks ha oanade krafter.

Förutom att Wollti kan kommunicera jorden runt lyckas han även komma in på grannarnas TV2-kanal.

— Nu är vi rädda för att vi ska tvingas höra honom i telefonen också, säger en av grannarna.

För några veckor sedan gjorde sig en familj i Johannisbäck redo att följa programmet Sommarmorgon på TV2.

— När de satt där med barnen i soffan hörde de plötsligt

Bo Wolltis röst och de blev rätt förskräckta, säger kommunarkitekten Fredrik Meurman.

Andra grannar har märkt av flimmerstörningar som återkommer på regelbundna tider.

Fredrik Meurman säger att kommunen är maktlös när det gäller radiomastens mediala krafter.

— Men vi har frågat Boverket om masten i sig är bygglösligt eller ej. Vi väntar på svaret, säger kommunarkitekten.

OVETANDE

Bo Wollti själv är helt ovetande om stna framträdanden i TV2.

Om det faktum att grannarna beklagat sig säger han:

— Sätt upp en pinne någonstans och du får en anmälning på dig.

Beteckningen pinne kan möjligtvis verka vilseledande, för den som inte vet mastens höjd. Men Wollti vet:

— Ca 24 meter. Det är någon sorts rädsala för det okända som driver folk.

Men är det tekniskt möjligt att du kommer in på TV2-bandet?

— Ja, jag har använt identiskt lika utrustning under flera år. Men det är just när utrustningen syns som man klagar.

PSYKOLOGISK TOLKNING

Du menar att din röst kan ha

varit på TV2 länge men då har folk inte reagerat eftersom man inte såg masten?

— Precis. Det är en fråga om psykologi.

— Jag var faktiskt mycket frestad att sätta upp masten utan att använda den bara för att se hur länge det skulle dröja innan någon skulle komma med en anmälan.

Bo Wollti poängterar att han mycket gärna vill hjälpa sina grannar:

— Det enda som krävs är att de kommer upp till mig så att jag får en chans att reda ut vem som störs och varför, säger Bo Wollti.

ULLRIKERIKSEN

Tel: 0224/133 55

VLT 201221

Bygglov krävs för radiomast

SALA (VLT)

Salas närradiokung Bo Wollti måste troligen söka bygglov för sin radiomast.

Det framgår av ett brev som statliga Boverket har skickat till kommunen.

Som VLT tidigare berättat har Wolltis radiomast irriterat hans grannar, som plötsligt fått höra hans röst på TV 2.

På kommunen har man hävdats att man inget kan göra åt störningarna på TV:n, men kanske åt själva masten. För den har inget bygglov.

Kommunarkitekt Fredrik Meurman var dock osäker på om det behövs bygglov för masten och bollandade frågan vidare till Boverket.

Enligt Wollti krävs inget bygglov för masten, men av Bover-

kets svar framgår att bygglov krävs såvida masten inte är att anse som "mindre".

— Enligt Boverkets bedömning torde inte en tio meter hög mast inom ett område med småhus normalt anses som mindre, skriver verket.

Eftersom Wolltis mast inte är tio meter hög, utan 24 meter, lutar det mesta alltså åt att han får söka bygglov.

VLT 201115

THE SWEDISH AND NORDIC CHAMPIONSHIP IN OX-ING 1990

ARRANGED BY STORA TUNA OX-KLUBB
BOX 5013
S-781 05 BORLÅNGE
SWEDEN